
Патології у кішок та принципи їх терапії у клініці “ЗооВетЦентр”

м. Дніпро

Ростислав Гончар

з.в.о. факультету ветеринарної медицини, Полтавський державний аграрний університет,
Полтава, Україна

ORCID: 0000-0001-8910-0515

Тетяна Панасова

доцент кафедри хірургії та акушерства факультету ветеринарної медицини,
Полтавський державний аграрний університет, Полтава, Україна

ORCID: 0000-0002-4103-7956

Для цитування цієї статті:

Гончар Ростислав, Панасова Тетяна. Патології у кішок та принципи їх терапії у клініці “ЗооВетЦентр” м. Дніпро. International Science Journal of Engineering & Agriculture Vol. 2, No. 3, 2023, pp. 90-100. doi:10.46299/j.isjea.20230203.09.

Надійшла до редакції: 05 березня 2023 р.; **Схвалено:** 10 квітня 2023 р.;

Опубліковано: 01 червня 2023 р.

Анотація: Серед домашніх утриманців значне місце посідають кішки. Не всі власники кішок уважно ставляться до здоров'я своїх утриманців, займаються профілактикою їх хвороб, вакцинацією, забезпечують повноцінне збалансоване харчування. Тому кішки хворіють і в останні роки серед звернень до ветеринарних лікарень найчастіше фіксуються саме звернення власників кішок. У статті наведено дані про аналіз звернень власників котів до ветеринарної клініки “ЗооВетЦентр”, розташованої у м. Дніпро. Виявлено найбільш часті патології та фактори ризику їх утворення у кішок, наведено задіяні практики терапії лікарями клініки. Досліджено праці вчених з вивчення психологічного аспекту вибору домашніх тварин, ознак захворювань у кішок, принципів діагностики та терапії, приділяючи особливу увагу захворюванням сечостатевої системи, шлунково-кишкового тракту, шкіри та вовни, зубів, алергічних реакцій як захворювань, які часто діагностувалися у кішок (за даними програмного комплексу “Enote”, який використовується в клініці “ЗооВетЦентр”).

Метою роботи було виконання аналізу причин звернень до клініки власників кішок, з'ясування поставлених їм діагнозів, методів терапії та профілактики захворювань.

Завдання полягало у відокремленні окремих випадків звернення, розподіл захворювань по окремим системам видам захворювань, збір інформації щодо проведеного лікування та використаних медичних препаратів, запропонованих заходів щодо профілактики існуючого вже захворювання та унеможливлення інших патологій у домашніх кішок. Під час проведення досліджень використовувалися дані лабораторних обстежень тварин, ультразвукової діагностики, інструментальних методів діагностики, візуального огляду.

Ключові слова: аналіз, симптоми, хвороби, патології, діагностика, терапія, коти.

1. Вступ

Розвиток ветеринарної медицини дрібних свійських тварин почався порівняно недавно. Ще декілька десятків років тому більшість людей утримували лише велику рогату худобу, свиней, коней, собак і їм навіть не спадало на думку завести кішку, кроля або папугу вдома та

ще й вкладати кошти у лікування домашніх вихованців. Лікували лише продуктивних та господарсько-корисних тварин. І якщо собак можна було зарахувати до цієї групи, то решта дрібних тварин, навіть кішки, до цієї категорії не потрапляли. Відсутність попиту лікування домашніх кішок не давала розвиватися ветеринарній медицині у цьому напрямку. Нестача знань у ветеринарних лікарів та в цілому у населення привела до народження міфів про бездоганне здоров'я котів й вважалося, що кішки практично не хворіють, а якщо вже захворіли, то невиліковно [1]. На жаль, стереотип, що склався таким чином, і до цього дня заважає багатьом власникам кішок уважно ставитися до здоров'я своїх утриманців і займатися профілактикою їх хвороб, вакцинацією [2]. Та все ж кішки хворіють і в останні роки серед звернень до лікарень найчастіше фіксується саме звернення власників кішок.

У роботі Сіренко С.О. наведені дані опитування респондентів щодо видів домашніх тварин. Найбільше серед них було саме власників кішок 45%, які пояснюють свій вибір тим, що за кішками доглядати набагато легше ніж за собаками, власників яких – 35% [3]. У статті американського вченого Мікеля Дельгадо [4] наведені результати досліджень щодо оптимального психічного та поведінкового благополуччя котів та причини вибору власниками цього типу утриманців, а у роботі Сейна Венслей [5] проаналізовано зв'язок між людьми та тваринами за зроблено висновок, що людям легше створити добробут кішкам, ніж іншим тваринам.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Дослідження здійснювалися з використанням бази даних програми “Enote” клініки “ЗооВетЦентр” міста Дніпро для систематизації скарг при зверненні власників кішок за період з 2018 по 2022 рік, аналізу встановлених патологій та діагнозів, практик терапії та запропонованих профілактичних заходів ветеринарних лікарів клініки.

Ознаки всіх захворювань можна поділити на специфічні та неспецифічні. Неспецифічні ознаки проявляються поганим станом тварини загалом і по-різному спостерігаються практично за всіма патологіями. До них відносяться: підвищення температури тіла (вище 39°C), зниження апетиту, апатія, зменшення активності. Специфічні ознаки захворювань прямо вказують на сферу можливої проблеми.

3. Мета та задачі дослідження

Метою даних досліджень є з'ясування основних причин захворювань домашніх кішок, виявлення найчастіших патологій та взаємозв'язку між умовами утримання та станом здоров'я тварин. Основною задачею даних досліджень було систематизація патологій домашніх кішок, відокремлення окремих випадків звернення, розподіл захворювань по окремим системам і видам захворювань, збір інформації щодо проведеного лікування та використаних медичних препаратів, запропонованих заходів щодо профілактики існуючого вже захворювання та унеможливлення інших патологій, надання рекомендацій щодо попередження хвороб у кішок, акцентуючи увагу на раціоні харчування та умовах утримання.

4. Результати досліджень

Серед звернень зі скаргами власників котів за останні п'ять років найчастіше були виявлені захворювання сечостатевої системи, шлунково-кишкового тракту, шкіри та вовни, зубів, алергічні реакції (рис.1).

Рис. 1. Виявлені захворювання у кішок (за зверненнями у клініку у період з 2018 по 2022 рік).

Розглянемо детальніше діагностовані у клініці хвороби кішок, скарги при них, методи терапії та профілактики захворювання.

Захворювання сечостатевої системи

Під поняттям сечостатевої системи мають на увазі сукупність органів, що формують сечовидільну та репродуктивну системи: нирки, сечоводи, сечовий міхур, уретра, яєчники, сім'яники, матка, передміхурова залоза. Захворювання цих органів проявлялися, як правило, порушенням їх функції та демонстрацією занепокоєння тварини. До основних специфічних ознак таких патологій відносяться: порушення нормального сечовипускання (від частого до повної його відсутності); відчуття болю при сечовипусканні; гематурія; поява слизу та крові на статевих органах; часте вилизування статевих органів; посилена спрага; абдомінальний біль (болі в ділянці живота). У роботах вчених розглянуті фактори ризику, пов'язані з розвитком хронічних хвороб нирок у котів [6], варіації та перебіги захворювань статевих органів [9], останні досягнення клінічної діагностики гострих болів та консенсусні рекомендації щодо їх лікування [10, 15, 17, 18].

З найпоширеніших захворювань, що виявляються за переліченими ознаками, варто відзначити ті, які найчастіше діагностувалися у клініці, а саме: хвороби нирок (гостра та хронічна ниркова недостатність), сечокам'яна хвороба, запалення сечового міхура (ідіопатичний та інфекційний цистит), запалення уретри, запалення матки – ендометрит. На рис.2 наведено статистичні дані щодо захворювань сечостатевої системи, які виявлялися після звернення власників тварин зі скаргами.

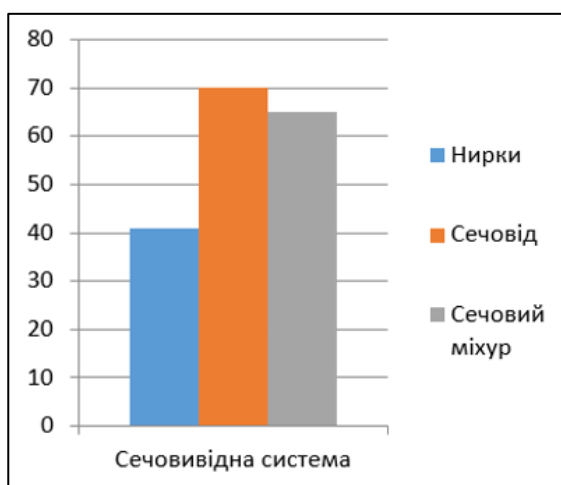

Рис. 2. Випадки захворювань сечовивідної системи кішок (за зверненнями у клініку у період з 2018 по 2022 рік).

При виявленні вище перелічених симптомів у тварини відбувалося проведення необхідної діагностики (УЗД, аналізи крові та сечі) та призначення відповідного медикаментозного лікування у кожному окремому випадку.

Контроль споживання тваринам рідини при таких захворюваннях вважається частково лікуванням, а частково і профілактикою так як достатнє насичення організму тварини водою сприяє покращенню продукції сечі та зниженню прояву симптомів [7]. У роботі [8] виконано огляд щодо впливу споживання рідини на профілактику захворювань сечовидільної системи, описано механізми, за допомогою яких хронічне низьке споживання рідини може відігравати вирішальну роль у патології чотирьох ключових захворювань сечовивідної системи: сечокам'яної хвороби, інфекції сечовивідних шляхів, хронічної хвороби нирок і раку сечового міхура.

Для підтримки достатнього споживання кішкою рідини під час лікування використовувався комбінований тип годівлі, що передбачав почергове використання сухого та вологого кормів. Вживання лише вологого корму при таких діагнозах сприяє підвищенню рівня споживаної вологи твариною й не пришвидшує процес одужання, про що свідчать проведені результати досліджень [19, 20].

До найбільш дієвих способів профілактики захворювань сечостатевого апарату відноситься також дотримання норм годівель. У раціоні для підтримки нормальної кислотності сечі та мінімізації ризику утворення сечокам'яної хвороби в обов'язковому порядку мають бути збалансовані макро- та мікроелементи, достатня кількість вітамінів та незамінних амінокислот.

Захворювання шлунково-кишкового тракту

До органів шлунково-кишкового тракту відноситься не тільки сама травна трубка, представлена стравоходом, шлунком і кишківником, а ще й органи, що беруть участь у перетравленні їжі (печінка, жовчний міхур, підшлункова залоза). Роботи вчених [10, 11] свідчать, що захворювання цих органів з різними патологіями досить часто діагностуються. З основних захворювань цієї групи хвороб, відповідно до статистики звернень у клініку "ЗооВетЦентр" (рис.3), можна назвати: патології підшлункової залози (панкреатит); патології печінки (гепатопатії) та жовчовивідних шляхів (жирова дистрофія печінки), запалення жовчного міхура та його проток; патології травної трубки запального походження (гастрити, ентерити, коліт) і не запального походження (пухлини, гельмінтози, протозоозози). Нерідко в процесі гри кішки заковтують неїстівні предмети, що може спричинити серйозні порушення роботи шлунково-кишкового тракту. Специфічною симптоматикою перелічених вище захворювань були блювання, діарея або, навпаки, запор, поява крові та/або слизу в стільці, зміна кольору фекалій, підвищене слиновиділення. При виявленні вище перелічених симптомів у тварини під час звернення лікарі клініки проводили необхідну діагностику (УЗД, аналізи крові та сечі), обмежували хвору тварину у їжі (голодування 10–15 годин), випоювали адсорбентом (активоване вугілля чи Смектит), забезпечували доступ до свіжої чистої води та призначали необхідне лікування медичними препаратами.

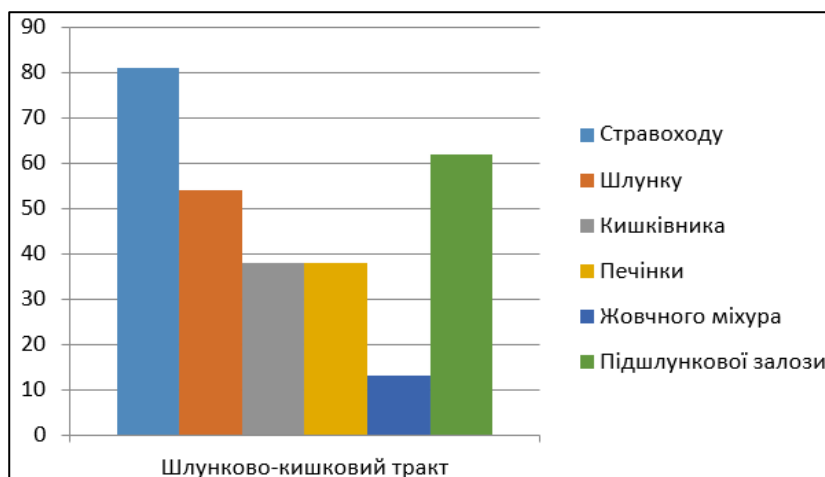

Рис. 3. Випадки захворювань шлунково-кишкового тракту кішок (за зверненнями у клініку у період з 2018 по 2022 рік).

Для профілактики захворювань травного тракту та підтримки його здоров'я лікарі радили власникам тварин дотримуватись наступних правил:

- підібрати повноцінний збалансований раціон із високою засвоюваністю. Для тварин із тенденціями до захворювань травного апарату рекомендується використовувати після повного одужання легкозасвоюваний корм, основним джерелом білка у складі якого є м'ясо птиці;

- уникати спонтанних різких змін кормів;
- проводити регулярні планові дегельмінтизації (мінімум двічі на рік);
- не давати їжі з столу людей;
- стежити за чистотою, свіжістю та якістю води, яку п'є кішка;
- прибрати з поля зору кішки всі дрібні предмети, які можна проковтнути в процесі гри.

Захворювання шкіри та вовни. Алергічні реакції

Шкіра і шерсть у кішок є природним бар'єром, який захищає організм від негативного впливу факторів зовнішнього середовища. Окрім захисної, шкіра виконує терморегулювальну, видільну, рецепторну функції [21]. У шкірі протікає безліч обмінних процесів, що так чи інакше відбиваються на роботі всіх систем організму, вона є маркером здоров'я котів за твердженнями науковців. Хоча більшість уражень шкіри виникає внаслідок захворювань, які переважно вражають шкіру, деякі відображають важливі системні захворювання. Такі ураження можуть бути пов'язані безпосередньо з системним захворюванням або виникати внаслідок вторинних захворювань шкіри, які розвиваються через імуносупресію. Раннє розпізнавання змін шкіри як маркера системного захворювання максимізує результати для пацієнтів [22]. У роботах [12-14] дослідженні шкірні захворювання котів, варіанти лікування за результатами, а також вторинними ускладненнями та зазначено, що загальне нездоров'я та метаболічні дисбаланси мають різні клінічні ознаки й найчастіше виявляються у вигляді погіршення якості шкірних покривів та алергічних реакцій.

Серед основними симптомів патологій шкіри та вовни серед звернень у клініку спостерігалися (рис.4):

- свербіж (тварина стає неспокійною, постійно чухає себе);
- зміна зовнішнього вигляду деяких ділянок шкірних покривів, висипання, утворення почервоніння, плям, що мокнуть, набряки окремих ділянок шкіри;
- поява великої кількості лупи та/або шкірного сала;
- надмірне випадіння вовни;
- повна втрата вовняного покриву окремих ділянок (вогнищеве облісіння).

Ці ознаки можуть бути як симптомами важких системних захворювань (наприклад, алергій), так і шкірних проблем, наприклад, блошиною або кліщовою інвазією, грибкових уражень шкіри, травм і опіків. Діагностиці та сучасним методикам лікування шкірних захворювань у котів з урахуванням паразитарної та інфекційної етіології присвячені роботи [23-25].

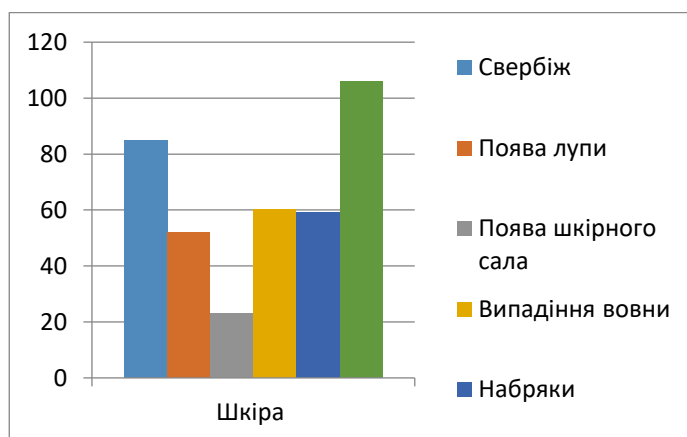

Рис. 4. Випадки звернень зі скаргами щодо шкіри тварини (за зверненнями у клініку у період з 2018 по 2022 рік).

Лікування, яке призначалося конкретній кішці при зверненні ветеринарним лікарем клініки було спрямоване на усунення першопричини патології та зняття симптомів. При скаргах лише на свербіж у кішки без решти ознак призначалося здати аналізи на алергени та зробити разову ін'єкцію препарату Дексофорт дозуванням 0,25 мл. Після виявлення алергену лікарі складали індивідуальний раціон харчування та радили профілактично повторити ін'єкцію препарату Дексофорт у аналогічній дозі через тиждень.

При скаргах на свербіж, висипання, утворення почервоніння на шкірі у кішки у більшості випадків діагностувалася екзема (були випадки різних форм екземи та стадій протікання). Ця хвороба є наслідком багатьох причин, які можуть бути разом у кішки або поодинокі. Самі розповсюджені причини екземи у кішок: слабкий імунітет; незбалансоване харчування по поживним речовинам, малий вміст у раціоні жирних кислот та біотину; алергічна реакція на гігієнічні засоби, які використовують власники для тварини; утворення ран внаслідок укусів комахами чи блохами; неякісний матеріал нашійника та неправильна його експлуатація; раніше перенесені твариною хвороби.

Насамперед радили власнику тварини усунути основну причину нездужання: змінити нашійника, видалити із раціону продукти-алергени та провести комплексну діагностику тварини й розпочати лікування знайдених захворювань. При тяжкій інтоксикації тварині ставили очисні крапельниці з фіз. розчином та глюкозою: вони допомагають нормалізувати водно-сольовий баланс та покращити загальне самопочуття.

Для лікування мокнучої екземи використовували підсушуючі зовнішні засоби, а сухий різновид захворювання лікували зволожуючими медикаментами. Якщо хвороба протікала у гострій формі, застосовували протизапальні стероїдні засоби. Аналгезуючі та заспокійливі препарати також застосовувалися щоб зняти свербіж та запобігти новим розчісуванням твариною.

Найчастіше хворих екземою тварин лікували такими препаратами:

- антибіотики (Амоксицилін, Еритроміцин, Синулокс), для боротьби із збудником інфекції;
- антигістамінні (Супрастин, Цетрин, Димедрол) та глюкокортикостероїди (Преднізолон, Дексаметазон), для пригнічення надмірної чутливості організму;
- антигельмінтики (Мільбемакс, Дронтал, Профендер), для знищення дорослих паразитів та їх личинки;
- гепатопротектори (Гепатовет, Ковертал, Гепатоджект), для відновлення функціональності печінки;
- седативні (Стоп-стрес, Кіт Баюн), для запобігання загострення неврпатичних захворювань;
- діуретики (Фуросемід, Гіпотіазид), для полегшення виведення токсинів;
- імуномодулятори (Гамавіт, Катозал, Вітам), для стимулювання роботи імунних клітин.

В кожному випадку призначалося індивідуальне лікування залежно від початкового стану тварини та перебігу хвороби.

При скаргах на появу великої кількості лупи в переважній кількості звернень у тварин діагностували себорею. Після з'ясування її типу, раціону харчування, засобів гігієни та умов утримання тварини призначалося відповідне медикаментозне лікування, корегувався раціон харчування, пропонувалися щеплення та інші профілактичні заходи.

При скаргах на надмірне випадіння вовни у кішки для встановлення точного діагнозу ветеринарні лікарі клініки пропонували виконати ряд обстежень із забором аналізів (загальний та біохімічний аналізи крові, зішкріб, бактеріологічний посів, гістологія при необхідності з осередку поразки, УЗД, кал, аналіз виявлення алергену для розширення клінічної картини) та виконували збір анамнезу тварини. На підставі результатів діагностики лікар призначить лікування, яке допоможе відновити шкірні покриви та шерсть вихованця.

Найчастіше причинами випадіння вовни та часткового облісіння були: не збалансований або невідповідний раціон харчування; гормональні порушення через вживання препаратів що пригнічують потяг до протилежної статі; алергічні реакції на медикаментозне лікування минулих вад чи хвороб; психологічні реакції на зовнішні фактори (переїзди, переляки, зміна власника).

Профілактика захворювань шкіри включає регулярні обробки тварини від паразитів (у клініці застосовують краплі Bayer Адвокат, Unicum premium, Broadline), запобігання контакту кішки з їдкими речовинами і небезпечними предметами, забезпечення збалансованим годуванням. Всі ці процедури лікарі клініки рекомендують власникам тварин та виконують майже щодня.

Кішкам з проблемною шкірою також рекомендують відповідний раціон харчування, який повинен містити:

- достатній вміст вітаміну А та цинку (сприяє кращій регенерації шкіри, необхідною для синтезу колагену);
- високий вміст поліненасичених жирних кислот омега-3 та омега-6 (знижує шкірне запалення, сприяє покращенню якості вовни);
- високий вміст вітамінів Е та С (посилює захист клітин шкіри від згубної дії вільних радикалів);
- високий вміст білка задля забезпечення регенераторних процесів.

Обмежена кількість джерел білка в раціоні знижує його потенційну алергенність, що сприятливо позначається на здоров'ї кішок із чутливою шкірою. Тварин, які вживають на постійній основі збалансовані корма, значно покращується якість шкірних покривів, нормалізується процес линяння.

Варто відзначити, що до проявів алергічних реакцій можна віднести не лише захворювання шкіри та її покривів, але й захворювання різних систем органів. Найчастіше дихальної та травної систем. Тому виявлятися алергія може ще й у вигляді кон'юнктивітів, чхань, кашлю, блювання та діареї. З такими скаргами у клініці звернень не було.

Захворювання зубів

Стоматологічні проблеми у котів стають все більш визнаними у всьому світі, і кількість доказів щодо взаємозв'язку між здоров'ям ротової порожнини, загальним здоров'ям і тривалістю життя зростає. Існує припущення про зв'язок між пародонтозом у кішок і розвитком кардіо-респіраторних, печінкових і ниркових розладів [16]. Зубний біль у котів ще не повністю з'ясований, тому його присутність господарі тварин часто пропускають. Поведінка болю до та після лікування захворювань порожнини рота у кішок за допомогою відео оцінки з використанням даних проспективного, сліпого, рандомізованого та клінічного досліджень описані у роботі [26].

До найпоширеніших стоматологічних патологій кішок відносять хвороби, досліджені та описані у роботах [27, 28]:

- пародонтоз – не запальне захворювання, що характеризується виникненням дегенеративних процесів у навколишніх тканинах, оголенням кореня зуба і посиленням його рухливості;
- відкладення зубного каменю;
- резорбтивну хворобу зубів – захворювання, що проявляється появою вогнищ порожнин у структурі зуба;
- ювенільний гінгівіт – запалення ясен, що виникає в процесі зміни зубів та несе затяжний характер;
- травми зубів: переломи, відколи емалі, термічні опіки.

Основними причинами захворювань зубів у котів вчені вважають неправильне харчування, вплив навколишнього середовища, хронічні захворювання та інші системні захворювання, вік, відсутність своєчасної вакцинації, контакти з іншими домашніми

тваринами та висловлюють думку, що ураження порожнини рота цілком може бути маркером системних захворювань тварини [29].

До клініки були звернення власників тварин зі скаргами на появу неприємного запаху з рота, підвищеного слиновиділення, травмами щелепи, утворення зубного каменю. На рис.5 наведено статистичні дані щодо цих звернень. Лікування тварині призначалося ветеринарним стоматологом після ретельного огляду ротової порожнини (щоразу індивідуально, залежно від виявленої патології або стану), проведення рентгенографії та ультразвукового чищення зубів. У рекомендаціях по догляду за зубами собак і котів [30] містяться вказівки ветеринарним фахівцям, які дозволяють їм розпізнавати стоматологічну патологію та проводити відповідне лікування, здійснювати профілактичну допомогу, а також надавати необхідні рекомендації, так звану “стоматологічну освіту” власникам тварин.

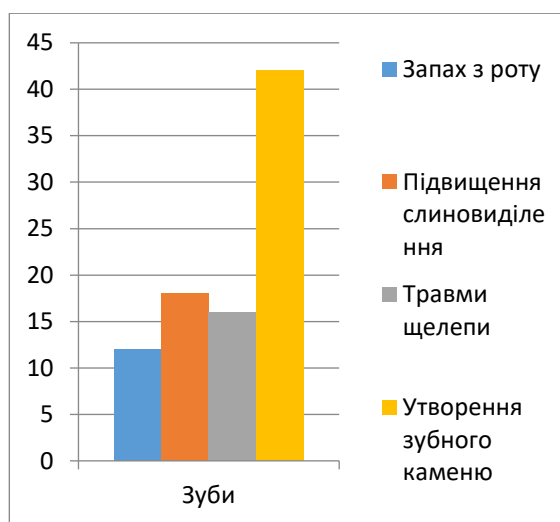

Рис. 5. Випадки звернень зі скаргами щодо зубів у кішок (за зверненнями у клініку у період з 2018 по 2022 рік).

5. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Подалі планується дослідити патології та принципи терапії вагітних кішок за зверненнями у клініку. Таких випадків не досить багато, але вони досить відмінні один від одного.

6. Висновки

Підсумовуючи статистичні дані щодо захворювань кішок можна сказати, що найбільш частіше виникають у цього виду тварин патології стравоходу, сечоводу, матки, підшлункової залози та шкірні алергічні реакції. Причини виявлених патологій полягають найчастіше у невідповідному щодо віку, породи, індивідуальних особливостей тварини харчуванні та умовам утримання, несвоєчасних зверненнях до ветеринарів, намаганнях здійснювати самолікування. Сучасні ветеринарні лікарні, які обладнані високоточними приладами діагностики, та кваліфіковані лікарі ветеринари здатні своєчасно виявити патологію або діагностувати хворобу й надати якісну допомогу найчисельнішим домашнім улюбленцям – кішкам.

Список літератури:

- 1) Frankel, R. M. (2006). Pets, vets, and frets: what relationship-centered care research has to offer veterinary medicine. *Journal of veterinary medical education*, 33(1), 20-27. doi: 10.3138/jvme.33.1.20

- 2) McVey, S., & Shi, J. (2010). Vaccines in veterinary medicine: a brief review of history and technology. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*, 40(3), 381-392. doi: 10.1016/j.cvsm.2010.02.001
- 3) Sirenko S.O. (2019). Market research and demand formation in the pet food market. *Economics and enterprise management*, 32, 213–217. [https://doi.org/10.31617/tr.knute.2020\(36\)06](https://doi.org/10.31617/tr.knute.2020(36)06)
- 4) Mikel Delgado. (2020). Feeding Cats for Optimal Mental and Behavioral Well-Being. *Vet Clin North Am Small Anim Pract*, 50(5), 939–953.
- 5) doi: 10.1016/j.cvsm.2020.05.003
- 6) Wensley, S. P. (2008). Animal welfare and the human–animal bond: considerations for veterinary faculty, students, and practitioners. *Journal of Veterinary Medical Education*, 35(4), 532-539. doi: 10.3138/jvme.35.4.532
- 7) Greene, J. P., Lefebvre, S. L., Wang, M., Yang, M., Lund, E. M., & Polzin, D. J. (2014). Risk factors associated with the development of chronic kidney disease in cats evaluated at primary care veterinary hospitals. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 244(3), 320-327. doi: 10.2460/javma.244.3.320
- 8) Lin, Z., Gehring, R., Mochel, J. P., Lave, T., & Riviere, J. E. (2016). Mathematical modeling and simulation in animal health–Part II: Principles, methods, applications, and value of physiologically based pharmacokinetic modeling in veterinary medicine and food safety assessment. *Journal of veterinary pharmacology and therapeutics*, 39(5), 421-438. doi: 10.1111/jvp.12311
- 9) Yair Lotan, Michel Daudon, Franck Bruyère, Glenn Talaska, Giovanni Strippoli, Richard J Johnson, Ivan Tack. (2013). Impact of fluid intake in the prevention of urinary system diseases: a brief review. *Current Opinion in Nephrology and Hypertension*, 22, 1-10. doi: 10.1097/MNH.0b013e328360a268
- 10) Robert A Foster. (2022). Disorders of sexual development in the cat. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 24, 257–265. doi: 10.1177/1098612X221079711
- 11) Sven Kleinschmidt. (2010). Chronic inflammatory and non-inflammatory diseases of the gastrointestinal tract in cats: diagnostic advantages of full-thickness intestinal and extraintestinal biopsies. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 12(2), 97-103. doi: 10.1016/j.jfms.2009.07.004
- 12) Soedarmanto Indarjulianto. (2021). Study of Digestive Tract Diseases in Cats. *Advances in Biological Sciences Research*, volume 22, 494-497. 10.2991/absr.k.220406.069
- 13) Heinrich, N.A., Eisenschenk, M., Harvey, R.G., & Nuttall, T. (2019). *Skin Diseases of the Dog and Cat (3rd ed.)*. CRC Press. doi: 10.1201/9781315118147
- 14) Alison Diesel. (2017). Cutaneous Hypersensitivity Dermatoses in the Feline Patient: A Review of Allergic Skin Disease in Cats. *Veterinary Sciences*, Volume 4, Issue 2, 25-35. doi:10.3390/vetsci4020025
- 15) Rita Payan-Carreira. (2012). *Dermatology in Dogs and Cats*. 292. doi: 10.5772/53660
- 16) Paulo V Steagall. (2019). Acute pain in cats: Recent advances in clinical assessment. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, Volume 21, Issue 1, 25-34. doi: 10.1177/1098612X18808103
- 17) Kristin Oskarsson, Louise Axelsson Puurtinen, Johanna Christina Penell. (2021). Problems and Prophylactic Care in Cats - Knowledge and Perceptions among Swedish Cat Owners and Communication by Veterinary Care Staff. *Animals*, 11, 2571. doi: 10.3390/ani11092571
- 18) Paulo V Steagall, Sheilah Robertson, Bradley Simon, Leon N Warne, Yael Shilo-Benjamini, Samantha Taylor. (2022). Consensus Guidelines on the Management of Acute Pain in Cats. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, Volume 24, Issue 1, 3-60. <https://doi.org/10.1177/1098612X211066>
- 19) E. Holden, G. Calvo, M. Collins, A. Bell, J. Reid, E. M. Scott, A. M. Nolan. Evaluation of facial expression in acute pain in cats. (2014). *Journal of small animal practice*, Volume 55, Issue 12, 615-621, <https://doi.org/10.1111/jsap.12283>

- 20) Brian M Zanghi, Lynn Gerheart, Cari L Gardner. (2018). Effects of a nutrient-enriched water on water intake and indices of hydration in healthy domestic cats fed a dry kibble diet. *American Journal of Veterinary Research*, 79(7), 733-744. doi: 10.2460/ajvr.79.7.733
- 21) Michael T Robbins, Martha G Cline, Joseph W Bartges, Erin Felty, Korinn E Saker, Richard Bastian, Angela L Witzel. (2018). Quantified water intake in laboratory cats from still, free-falling and circulating water bowls, and its effects on selected urinary parameters. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, Volume 21, Issue 8, 682 – 690. <https://doi.org/10.1177/1098612X18803>
- 22) Domenico Santoro, Cherie M. Pucheu-Haston, Christine Prost, Ralf S. Mueller, Hilary Jackson. (2021). Clinical signs and diagnosis of feline atopic syndrome: detailed guidelines for a correct diagnosis. *Veterinary Dermatology*, Volume 32, Issue 1, 26-e6. <https://doi.org/10.1111/vde.12935>
- 23) Linda J Vogelnest. (2017). Skin as a marker of general feline health: Cutaneous manifestations of systemic disease. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 19, 948–960. <https://doi.org/10.1177/1098612X17723246>
- 24) Triyanna Widiyaningtyas, I Made Wirawan, Sabilla Halimatus Mahmud. (2020). Diagnosis of Feline Skin Disease Using C4.5 Algorithm. 2020 Fifth International Conference on Informatics and Computing (ICIC), INSPEC Accession Number: 20264826. doi: 10.1109/ICIC50835.2020.9288520
- 25) Ana Fernandez-Gallego¹, Luis Feo Bernabel, Anabel Dalmau, Diego Esteban-Saltiveri, Artur Font, Marta Leiva, Amparo Ortúñez-Navarro, Maria-Teresa Peña, Maria-Dolores Tabar, Llibertat Real-Sampietro, Ferran Sal, Albert Lloret, Mar Bardagí. (2020). Feline leishmaniosis: diagnosis, treatment and outcome in 16 cats. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, Vol. 22(10) 993–1007 <https://doi.org/10.1177/1098612X20902865>
- 26) Alison Diesel. (2017). Cutaneous Hypersensitivity Dermatoses in the Feline Patient: A Review of Allergic Skin Disease in Cats. *Veterinary Sciences*, 4(2): 25. <https://doi.org/10.3390/vetsci4020025>
- 27) N.J. Cavea, J.P. Bridges and D.G. Thomas. (2012). Systemic effects of periodontal disease in cats. *Veterinary Quarterly*, Vol. 32, 131–144. <https://doi.org/10.1080/01652176.2012.745957>
- 28) Rachel Perry, Cedric Tutt. (2015). Periodontal disease in cats: back to basics--with an eye on the future. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 17(1), 45-65. doi: 10.1177/1098612X14560099
- 29) Alexander M. Reiter, Norman Johnston, Jamie G. Anderson, Maria M. Soltero-Rivera, Heidi B. Lobprise. (2018). Domestic Feline Oral and Dental Diseases. doi: 10.1002/9781118816219.ch20
- 30) B. Dokuzeylül, A. Kayar, M.E. Or. (2016). Prevalence of systemic disorders in cats with oral lesions. *Veterinari Medicina*, 61, 219–223. doi: 10.17221/8823-VETMED
- 31) R Harvey. (2019). Dental Care Guidelines for Dogs and Cats. *VETERINARY PRACTICE GUIDELINES by American Animal Hospital Association*, 55. doi 10.5326/JAAHA-MS-6933

Pathologies in cats and principles of their therapy in the “ZooVetCenter” clinic in Dnipro

Rostyslav Honchar

Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8910-0515

Tatyana Panasova

Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine
ORCID: 0000-0002-4103-7956

Abstract: Cats occupy a significant place among household dependents. Not all cat owners pay attention to the health of their dependents, are engaged in the prevention of their diseases, vaccinations, and provide a full-fledged balanced diet. That is why cats get sick, and in recent years, among the appeals to veterinary hospitals, it is the appeals of cat owners that are most often recorded. The article provides data on the analysis of appeals from cat owners to the “ZooVetCenter” veterinary clinic located in the city of Dnipro. The most frequent pathologies and risk factors for their formation in cats are identified, and the practices of therapy used by the clinic's doctors are given. The works of scientists studying the psychological aspect of choosing pets, signs of diseases in cats, principles of diagnosis and therapy were studied, paying special attention to diseases of the genitourinary system, gastrointestinal tract, skin and wool, teeth, allergic reactions as diseases that were often diagnosed in cats (according to the software complex “Enote”, which is used in the “ZooVetCenter” clinic).

The purpose of the work was to perform an analysis of the reasons for cat owner visits to the clinic, to find out the diagnoses, methods of therapy and prevention of diseases. The task consisted in the separation of individual cases of treatment, the distribution of diseases according to separate systems, types of diseases, the collection of information about the treatment carried out and the medical drugs used, the proposed measures for the prevention of an already existing disease and the prevention of other pathologies in domestic cats. During the research, data from laboratory examinations of animals, ultrasound diagnostics, instrumental diagnostic methods, and visual inspection were used.

Key words: analysis, symptoms, diseases, pathologies, diagnosis, therapy, cats.
